

Museums Posten

NR. 1/1994

DANSK POST- OG TELEGRAF-MUSEUM

Krig forsinkede uniformen

I 1848 besluttede kongen, at postbudene skulle uniformeres. Treårskrigen 1848-1851 forsinkede imidlertid processen. side 4

Telegrafen var livslinen

De dårlige skibsforbindelser til Færøerne efter 1. Verdenskrig førte til frimærke-kaos i 1919. Alle ordrer til øerne blev telegraferet fra København via England. side 6

Museums Posten

Udgivet af:
Dansk Post- og Telegrafmuseum

I redaktionen:
Christian Kofoed-Enevoldsen
(ansvarshavende)
A. Morell Nielsen
Erik Jensen
Vagn Jørgensen

Layout og produktion:
Grafikerne

Tryk:
Dansk Heatset Rotation, Kolding

Udgivelse:
Museums Posten udgives ifølge
planen tre gange årligt i gratis
abonnement ved henvendelse til
Post- & Telegrafmuseet.

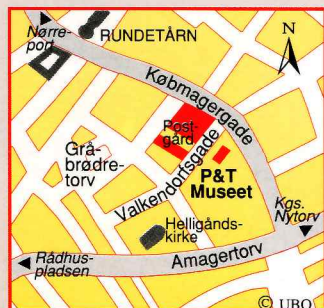
Næste nummer udkommer i
maj-juni 1994.

Oplag: 25.000

Adresse:
Dansk Post- og Telegrafmuseum
Valkendorfsvej 9
1151 København K
Tlf.: 33 32 30 63

Museet er åbent i sommerhalvåret
(maj-oktober) kl. 10-16.
I vinterhalvåret (november-april)
kl. 13-16.
Dog er museet lukket hver mandag
året rundt.

Velkommen til Museums Posten

Postvæsenet blev grundlagt i 1624 af Christian IV. Telesiden kom til i 1854, hvor den elektromagnetiske telegraf blev introduceret. Den optiske telegraf var indført allerede i 1801.

Gennem århundrederne har P&T været en del af danskernes dagligdag, og udviklingen i arbejdsområder, udstyr, uniformer m.m. udgør således et spændende supplement til Danmarkshistorien.

På Dansk Post- og Telegrafmuseum i Valkendorfsvej 9 i København befinder sig blandt meget andet Danmarks fineste frimærkesamling, uniformer, stempler, posttasker, telegraf- og telefonudstyr, som gennem årene er samlet sammen.

Med udgivelsen af dette nye blad "Museums Posten" ønsker Dansk Post- og Telegrafmuseum, at en bredere kreds får kendskab til og interesse for museet og dets aktiviteter, samtidig med, at der i historiske artikler fortælles baggrundshistorier om nogle af museets genstande m.m.

Bladet forventes at udkomme tre gange om året og udsendes gratis til alle abonnenter.

Minder om svundne tider eller den eksakte historiske udvikling? Indfaldsvinklen er underordnet, for der er oplevelser for enhver på museet.

Det er mit håb, at "Museums Posten" vil bidrage til at udbrede interessen for Dansk Post- og Telegrafmuseum. Så kig indenfor - vi deler gerne vore skatte med andre!

*Christian Kofoed-Enevoldsen
Formand for Museumsrådet*

F A K T A

Aktiviteter

Museet udlånte i 1993 genstande til 35 posthuse, biblioteker, teatre, filmselskaber og forlag. I 28 tilfælde blev der udlånt fotografier fra samlingerne til dagblade, tidsskrifter, forlag, frimærkeklubber og posthuse. Museet var repræsenteret på 14 indenlandske og 5 udenlandske frimærkeudstillinger. Der var to særudstillinger i museets samlinger: En om søkabelforbindelser til Rusland og en fotoudstilling i tilknytning til "Copenhagen Visual".

Genstande

Museet blev i 1993 tilført 118 nye genstande og 880 fotografier. Samlingerne omfatter herefter 21.393 genstande, 21.595 fotografier og 416 farvedias.

Besøgstal

1993: 8.008

TEKST: J. HENRIK JØRGENSEN OG VAGN JØRGENSEN

Museumsleder A. Morell Nielsen i et interiør som viser Århus Postkontor i 1845. Til venstre for Morell Nielsen er en fuldmægtig, som de så ud dengang. I baggrunden en postmester i sofaen i den mere private del af postkontorets interiør. Foto: Claus Peuckert

Kommunikation gennem århundreder på P & T-museet

Samlingen af effekter begyndte i 1856, og i dag rummer samlingen noget for enhver, der interesserer sig for kommunikation gennem århundreder.

Dansk Post- og Telegrafmuseum må med sin beliggenhed i Valkendorfs-gade 9 i Københavns Centrum siges både at ligge centralt og placeret i et meget postalt miljø ved den gamle Postgård i den travle Købmagergade.

- De fleste besøgende kommer om sommeren. Nogle langvejs fra for at se rariteterne på museet, siger museumsleder A. Morell Nielsen.

Han har passet museet i 25 år og mener, det har noget, som kan interessere enhver.

- Det er et specialmuseum med mange emnegrupper, hvor fællesnævneren er kommunikation gennem århundreder med post og tele som hovedgrupperne.

Samlingerne benyttes flittigt af historikere. Tegninger, fotos og beskrivelser er systematiserede, så de er nemme at finde i det store arkiv. Hver eneste af de udstillede genstande rummer en historie om et forløb eller en hændelse.

Museets historie

Allerede i 1856 lagde den senere overpostmester Jens

Wilcken Mørch grunden til et postmuseum, da han begyndte privat at indsamle effekter.

I 1907 blev samlingen overdraget til etaten og anbragt i Postgården på Købmagergade - tæt ved det nuværende museum.

Pladsen var imidlertid så trang, at publikum aldrig fik adgang. Det skete først i 1913, da museet fik overdraget nogle rum i Centralpostbygningen i Tietgensgade. Ved samme lejlighed fik museet ansvaret for generaldirektoratets frimærkesamling.

Kun få år efter - i 1919 -

lukkede museet og blev først genåbnet i 1926. I de mellemliggende år benyttede Postgikontoret lokalerne.

Da Postvæsenet og Telegrafvæsenet blev sammen-sluttet i 1927, besluttede man at udvide museet med en samling teletekniske genstande. I konsekvens af dette skiftede museet navn fra Dansk Postmuseum til Dansk Post- og Telegrafmuseum.

Brevcensur

Under besættelsen var museet pakket væk, fordi tyskerne skulle bruge lokalerne til brevcensur. Da indsamlingen af effekter imidlertid fortsatte, var museet allerede ved genåbningen i 1945 vokset ud af rammerne. Pladsproblemerne blev løst midlertidigt, da museet kunne flytte ind i en sidefløj til Københavns Bymuseum på Vesterbrogade, hvis samlinger blev åbnet i 1956.

Også her blev forholdene for trange, og i 1985 blev det muligt at overtage Teletjenestens ejendom i Valkendorfs-gade 7-9.

Museet er dermed havnet på posthistorisk grund, idet der var frimærketrykkeri på stedet i perioden fra 1852 til 1933, da Postvæsenet selv overtog produktionen.

Det ældste af de huse, der rummer museet, er opført i 1730 umiddelbart efter Københavns Brand, der lagde Valkendorfs-gade, som iøvrigt dengang hed Store Hellig Geist Stræde, i ruiner.

Gennem årene har besøgstallet svinget meget. I øjeblikket er det for opadgående.

- Det registrerer vi på forskellig vis. Bl.a. er der flere rygsække i garderoben end tidligere. Måske kommer der flere, fordi museet er gratis. I gamle dage på Vesterbrogade var vi nabo til Bymuseet, og mange af dets gæster besøgte også os.

- I dag er vi nabo til Legetøjsmuseet. Det kan vi også mærke, fordi der kommer mange børn ind til os, slutter A. Morell Nielsen.

Postuniformer med traditioner

Den nye postbuduniform, der i disse måneder kommer på gaden, har mange træk fælles med de første uniformer fra forrige århundrede.

Netop i disse måneder er en ny postbuduniform kommet på gaden. Man vil især lægge mærke til, at sølvtrusserne og -knapperne er vendt tilbage. Selvom uniformen kan spores tilbage til 1848, må man sige, at den ligner den oprindelige mere, end den er forskellig fra den. P&T har virkelig værnet om traditionen!

Ved kongelig resolution af 15. maj 1848 blev det befaleet, at de postbude, litzenbrødre (dragere) og pakmestre, der var ansat af de kongelige postkontorer, skulle bære en uniform. Den bestod af en kraprød frakke med to rader

“hvide” knapper med det kongelige navnechiffer og et posthorn, opstående krave med en sølvtrasse samt sølvtrusser på opslagene.

Treårskrigen forsinkede

Hovedbeklædningen var en mørkeblå flad kasket forsynet med en sølvtrasse og et posthorn under den danske kokarde. Samme måned udbrød Treårskrigen, og det er formentlig derfor, at resolutionen først blev ført ud i livet i 1851.

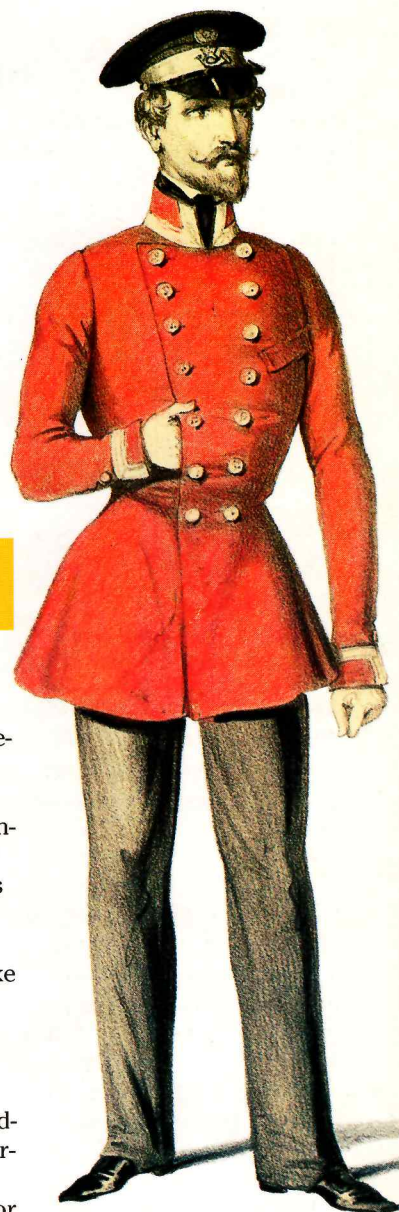
Uniformerne blev syet af lokale skræddere efter tegningen, der ses på illustrationen. Det er nok de færreste postbude, der har taget sig

helt så elegante ud, men de har under alle omstændigheder livet op i gadebilledet.

Man tog ikke reglementet så nøje. Postbudene i provinsen blev først statsansatte i 1889, og indtil da blev deres uniformer betalt af kontorholdsgodtgørelsen, som postmestrene kunne strække ved bl.a. at spare på sølvknapperne.

Lignede hævnakt

Af hensyn til kontrol med udgifterne og for at opnå ensartethed i uniformeringen, blev det i 1877 bestemt, hvor mange knapper der skulle bruges. Det kunne ligne en hævnakt, for nu skulle der

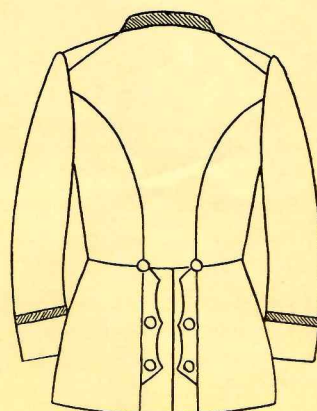
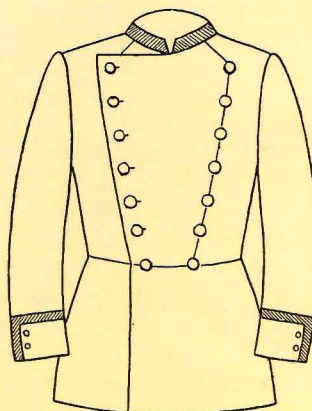
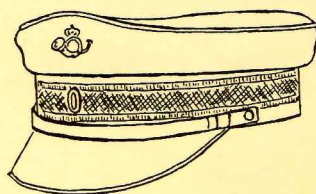

Uniformen fra 1851 for postbude, litzenbrødre (dragere) og pakmestre.

Snittegninger til brug for skræddere, 1913 og 1923.

I 1930 blev kraven gjort lidt højere og lukket i halsen.

Uniformsfrakke og hue, 1913 og 1923

bruges hele 16 knapper foran.

I opremsningen af uniformsdelene, stod der ikke noget om benklæder. Det var ikke fordi, postbudene skulle gå uden, men de måtte anskaffe dem for egen regning. Det var ønsket, at de så vidt muligt benyttede mørkeblå benklæder, men disse blev først en del af uniformen i 1889.

Uniformsfrakken undergik på samme tid nogle forandringer, som det ses på tegningerne. Først og fremmest blev kraven lavere. På huen skiftede etatsmærket (posthornet) og kokarden plads. Bemærk også de såkaldte foldpatter på skøderne. De fandtes også på den oprindelige uniform omend i en lidt anderledes facon. På forsiden af dette nummer af Museums Posten kan denne fornemme detalje studeres nærmere.

Kvalitet i højsædet

I det hele taget var kvaliteten sat i højsædet. Stoffet var af fint klæde, knapperne var indtil 1900 af sølv og derefter af nysølv. Tresserne var af ægte sølv spundet over en silketråd (fra 1977 var det dog blot efterligninger i plastic).

Uniformsfrakken var til helårsbrug, men fra 1907 blev den suppleret med en enradet jakke, der måtte benyttes

fra 1. maj til udgangen af september.

I 1913 fik overpostbudene anbragt en 5 mm bred sølv-tresse over ærmetressen, men ellers skete der ikke de store forandringer før 1950, da man indførte jakker syet med revers og erstattede kongens kronede navnetræk på knapperne med etatsmærket. Endelig blev tresse-distinktionen afløst af forsølvvede stjerner på reverser og huer.

Fremhævede klasseskæl

Postbudpersonalets organisationer beklagede sig fra tid til anden over den røde farve, som man fandt afstikkende, upraktisk og fremhævede klasseforskellen mellem postbudene og de mørkt klædte assistenter m.fl. Men der var kolleger, som satte pris på den røde uniform; nemlig reservepostbudene, som med længsel imødeså det øjeblik, da de som nyudnævnte postbude kunne trække i den røde mundering – symbolet på deres nye værdighed.

I 1975 blev der nedsat en arbejdsgruppe med henblik på modernisering af uniformen. Man fandt hurtigt ud af, at det var en god idé, at også landpostbudene fik rød uniform.

Personalerepræsentanterne ønskede distinktionerne fjernet. Tresserne skulle også

Kassetømmer og brevbærer, 1889.

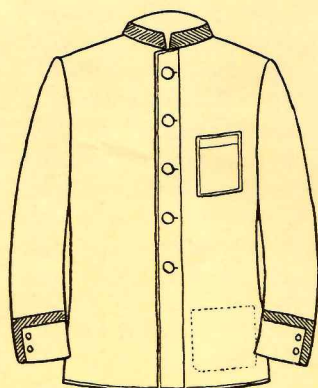
væk for at gøre jakken mindre militærpræget. I 1979 kom så uniformen: En enradet rød jakke med messingfarvede knapper og et broderet, gult etatsmærke på brystlommen.

Savnet af befolkningen

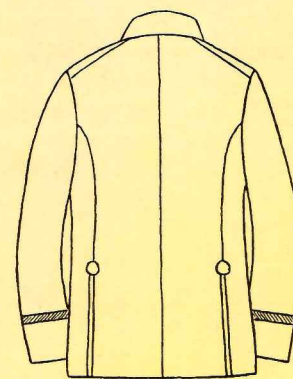
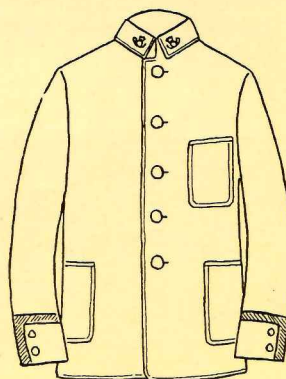
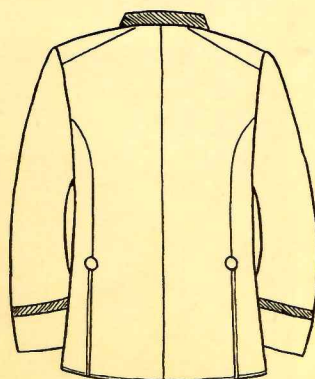
Så nydeligt!, men sølvtræsser og -knapper blev ikke desto

mindre savnet af befolkningen, så nu er de vendt tilbage igen. Med de stærke kulører på nutidstøj, kan man næppe mere påstå, at den post-røde farve virker afstikkende, og man skal da have en livlig fantasi for at sætte tresserne i forbindelse med dagens militær.

Sommerjakke, 1913.

Sommerjakke, 1923.

Frimærke-kaos efter 1. Verdenskrig

Efter 1. Verdenskrig var Færøerne uden regelmæssig skibskontakt med Danmark. En portoforhøjelse førte til, at Færøerne i januar 1919 måtte udgive provisoriske frimærker. Ordrene fra København om dette blev telegraferet på engelsk via England.

I første halvår 1919 markerer museet 75-året for udsendelsen af de såkaldte Færø-provisorier i januar 1919. "Provisorisk" betyder "midlertidig" eller "foreløbig", og i forbindelse med frigørelsesmidler menes der "ændring af den pålydende værdi" – enten ved påtrykning eller på anden vis.

Som regel blev provisorier udstedt i forbindelse med en takstændring, hvis man ikke kunne nå at fremstille nye frimærker i tide, men provisorier er også blevet fremstillet af økonomiske årsager for ikke at kassere større oplag af frimærker m.v., der ikke længere var brug for.

Frimærkerne kom ikke med næste skib

Optakten til Færø-provisorierne var en portoforhøjelse pr. 1.1.1919. Lokalporto for postkort og tryksager

skulle stige fra 3 til 5 øre, og såvel lokalporto for breve som landsporto for postkort blev forhøjet fra 5 til 7 øre.

Færøerne var dengang dansk postområde og dermed også omfattet af takstforhøjelsen. Bekendtgørelsen om de nye takster kom allerede den 16.11.1918, men som følge af uregelmæssig skibsförbindelse med Færøerne efter første verdenskrigs afslutning nåede oplysningen uheldigvis først frem til Thorshavn den 9.12.1918.

På Færøerne regnede man med, at de nye frimærker til brug fra januar ville ankomme med næste skib den 19.12.1918. Men da dette ikke skete, forudså postmesteren mangel på frimærker – især af værdien 2 øre – til brug ved opfrankeringer, og generaldirektoratet blev telegrafisk anmodet om at frem-

sende flere frimærker snarest. Der kom imidlertid ikke noget svar fra ledelsen.

Telegrammer via England

Postvæsenet var først klar til at udsende de nye frimærker til landets posthuse den 28.12.1918, men nu var der ikke mulighed for at fremsende Thorshavns ration i tide, idet næste skib efter planen først skulle afgå fra København den 18.1.1919. Et forsøg på at sende frimærkerne via Bergen slog fejl, fordi Det Bergenske Dampskibsselskab ikke havde genoptaget sejladsen til Færøerne efter krigen. Pakken med frimærker blev senere sendt via Hull i England, men den nåede først frem medio februar – tre

uger efter provisorietiden.

31.12.1918 var der endnu ikke indgået svar til Thorshavn på telegrammet fra den 19.

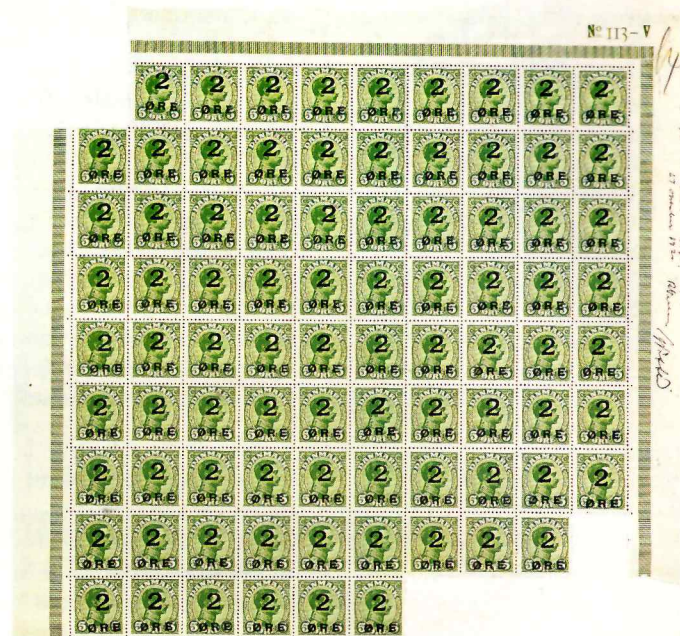
Et nyt telegram blev fremsendt med forespørgsel om, hvorledes man skulle forholde sig i betragtning af de meget små restbeholdninger af frimærker. Svaret kom samme dag: mærkerne måtte kun sælges stykvis, først 5 + 2 øre, dernæst 5 + 1 + 1 øre, og når disse var opbrugt, kunne man klippe 4 øres mærkerne i to dele og bruge dem som 2 øres!

I telegrammet lød formuleringen ordret "cut four in two half", fordi korrespondancen skulle via England, som endnu ikke havde ophævet telegrafcensuren og krævede engelsk tekst.

Den 1.1.1919 opgjorde postmesteren i Thorshavn restbeholdningerne af 1, 2, 3 og 4 øres frimærker til at være hhv. 6, 1, 1 og 11 ark. Resultatet blev meddelt telegrafisk til København, og samtidig bad man om at måtte udskyde datoen for de nye taksters ikrafttræden.

Overklipping af 4 øres mærker

I et svartelegram af 4.1.1919 (som ikke indeholdt afslag

Udkastet til påtrykket "2 ØRE".

på ønsket om udsættelse) henviste generaldirektoratet postkontoret til også at klippe mærkerne af beholdningen af tryksagsomslag med påtrykte 4 øres frimærker og halvere disse.

Dagen før, altså den 3.1. 1919, var 2 øres frimærker sluppet op, og de blev nu erstattet af halverede 4 øres frimærker. Overklipningen af de enkelte mærker foregik fra hjørne til hjørne med saks. Ialt halveredes 12 1/2 ark 4 øres frimærker, og samtlige 2.500 "2 øres" frimærker blev brugt på forsendelser med undtagelse af ét eksemplar, der omtales under "Aktuelt netop nu".

Mandag den 6.1.1919 tog man hul på beholdningen af tryksagsomslag, der udgjorde 1.850 stk. Først blev de påtrykte 4 øres frimærker udklippet og dernæst halveret på samme måde som frimærkerne. Det blev til 3.700 "2 øres" frimærker, der alle blev anvendt til oprangering af forsendelser, men med lidt større besvær, fordi de ikke som frimærkerne var forsynet med lim på bagsiden.

Allerede fredag i samme uge var tryksagsomslagene opbrugt, hvilket postkontoret meddelte i et telegram til Generaldirektoratet for Postvæsenet samme dag. Svaret kom dagen efter og indeholdt denne forholdsordre: "Surcharge cypher 2 øre on necessary number of 5 øre stamps" (overtryk cifrene 2 øre på nødvendigt antal 5 øres frimærker). Dem var der nemlig nok af.

En snedker fabrikerede Stolebensstempet

Den 13.1.1919 blev der med pen og blæk udarbejdet udkast til det forlangte overtryk på tre 5 øres frimærker, der var opklæbet på en vignet til brevbundter. Med udkastene i hånden opsøgte postassistenten et lokalt dagblads trykkeri og bad dem om at udføre påtryknin-gen af de hele ark af frimærker. Trykkeriet kunne dog ikke påtage sig opgaven, men man udleverede beredvilligt det nødvendige antal løse typer til formålet.

En snedker i Thorshavn monterede typerne i en trækloids, som han også forsynede med et håndtag i form af et udsavet stykke af et gammelt stoleben. Af samme årsag har stemplet lige siden været kendt under navnet "Stolebensstempet". Med dette primitive stempel udførte personalet på postkontoret nu selv fremstillingen af de ialt 15.500 stk. 2 øres provisorier. Af disse blev ca. 14.500 anvendt til frankering. Provisorierne blev trykt enkeltvis med den forhåndenværende ordinære stempelsværte. Man færdiggjorde ét ark ad gangen, og styringen af trykkets placering i højden blev klaret ved hjælp af en lineal.

Som tidligere nævnt afgik der skib til Thorshavn lørdag den 18.1.1919, og de bestilte frimærker samt en beholdning af frimærker i de nye værdier blev sendt med dette skib, som anløb Thorshavn fem dage senere.

Udstillingen i forbindelse med jubilæet er omtalt under "Aktuelt netop nu".

Et brev med halveret 4 øres frimærke som supplement til 5 øres frimærke.

I frimærkeafdelingen på Post- og Telegrafmuseet er konstant udstillet 620 albumblade med mærker fra ind- og udland. Foto: Claus Peuckert.

Aktuelt netop nu

Landesamlinger

Til og med den 5. april 1994 udstilles museets landesamlinger af frimærker fra Canada (1851-1987), Eritrea (1893-1951), Samoa (1877-1991) og Spansk Marokko (1903-1958). Dansk Post- og Telegrafmuseum er formentlig den eneste eksisterende generalsamler i Danmark af alverdens frimærker til alle tider.

Usædvanlig samling

Til og med 5. april viser museet en specialsamling af danske adresseløse forsendelser med garantimærke for postomdeling - altså reklamer, som i årene 1931-1992 er blevet husstandsomdelt af postbude.

Provisoriske mærker

Museet markerer 75-året for udsendelsen af de provisoriske frimærker på Færøerne i januar 1919. Det sker med en udstilling til og med 26. juni. Læs også artiklen på side 6.

Færøsk filateli

Størsteparten af L. D. Hansens specialsamling "Færøerne", som er museets ejendom, udstilles nu. L. D. Hansen var ansat i P&T og forrettede tjeneste på Færøerne under begge verdenskrige. Hans samling omfatter de fleste aspekter af færøsk filateli

op til midten af 1960'erne og indeholder bl.a. en del forsendelser med halverede 4 øres frimærker og 2 øres provisorier. Norges frimærker (1855-1992) udstilles ligeledes nu og frem til den 26. juni.

Ungarn og Island

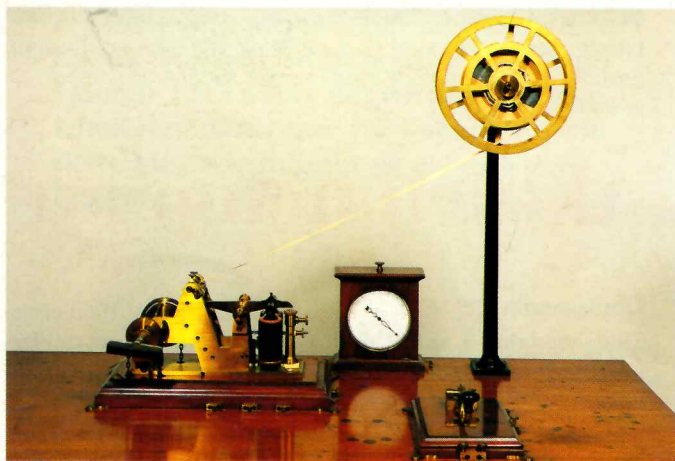
I perioden fra den 7. april og til og med 26. juni 1994 kan man kigge en del af Ungarns frimærker nærmere efter i sømmene.

Island har udgivet egne frimærker siden 1873. Til og med 1937 blev de fleste islandske frimærker trykt i Danmark, og i P&T-museet opbevares en stor mængde arbejdstegninger, prøvetryk og hele ark. Et uddrag af samlingen vises samtidigt med frimærkerne fra Ungarn.

Europafrimærker

Ligeledes fra den 7. april, men til og med den 2. oktober 1994 markeres CEPT's 35 års jubilæum med en udstilling af et bredt udvalg af de såkaldte Europafrimærker. Danmark blev medlem af CEPT (Den europæiske post- og telekommunikationskonference) ved oprettelsen i 1959, og organisationen omfatter i dag alle vesteuropæiske og enkelte østeuropæiske lande.

TEKST: A. MORELL NIELSEN

På museet ses dette telegrafbord fra 1854. Det er et reliefapparat. Det vil sige, at skriften fremkommer ved prægning på strimmelen. Farveskriftsapparaterne blev indført i begyndelsen af 1860'erne.

Da telegrafapparatet kom til Danmark

I 1837 offentliggjorde amerikaneren Samuel Morse sin epokegørende opfindelse af et telegrafapparat, som dog først blev taget i brug i 1844. Herhjemme blev den første elektromagnetiske telegraf oprettet i 1854 på strækningen Helsingør-Hamburg. Dermed var Telegrafvæsenet kommet til verden.

Morseapparatet består af en elektromagnet, hvorover der er anbragt et anker af blødt jern på en vægtstangsarm, som bliver holdt oppe af en fjeder. Elektromagneten bliver magnetisk, når der passerer en elektrisk strøm gennem dens vindinger og dermed tiltrækkes ankeret; det går ned og den anden vægtstang går op.

Den nu opadgående skrivearm bevæger et roterende farvehjul op mod en papirstrimmel, der bliver trukket frem af et loddrevet eller fjedertrukket løbeværk eller - i en anden type morseapparat - fører papiret op mod farvehjulet. Der kommer altså en streg på papiret, så længe ankeret er tiltrukket.

Strømmen til elektromagneten slutes og afbrydes ved hjælp af en telegrafnøgle. Når nøglen er trykket ned en kort tid, kommer der en kort streg - en "prik" på papiret. Når den er oppe, er der ingen skrift, og trykkes nøglen atter ned tre gange så længe som første gang, kommer der en tre gange så lang streg på papiret - en "streg".

Morsealfabetet

Morsealfabetet er opbygget af prikker og streger. Man har taget et stykke engelsk tekst og talt op, hvor mange gange de enkelte bogstaver forekom. Der var flest e'er. For at kunne telegrafere med den største hastighed blev et "e" derfor én prik, et "i" to prikker, et "t" én streg osv.

For at få et mål for hastigheden, valgte man ordet "Paris" som normalord (med morseskrift). For at opnå et 1. klasses certifikat som telegrafist skulle man sende og modtage med speed 125; dvs., at man skulle sende 25 ord i minuttet - fejlfrit.

På museet kan de besøgende selv forsøge sig som telegrafister. Deres morsetegn kommer dog ikke ud på papir men med lyd, ligesom radiotelegrafisterne modtager signalerne.

Modtagning

Når telegrafisten på en ledningsbaseret station skulle skrive telegrammet ned, brugte han ikke strimmelen, men lyttede til de klik, der fremkom, når ankeret ramte elektromagnetens poler. I modsætning til radiotelegrafisten var det således rytmen, han aflæste.

Prøv selv at morse nødsignalet SOS (.) med lyd: Di di di dah dah di di di og prøv så at banke det med en blyant med en tøven på stregerne.

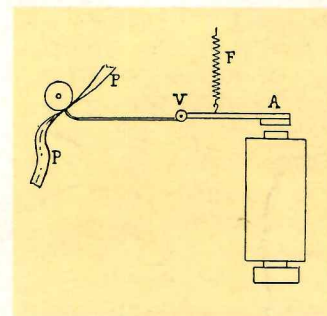
For at forstærke lyden brugte man ofte et rør som anker eller anbragte relæet i en trækasse - en sounder.

Og hvad så med strimme-

len? Ja den var dokumentation for at telegrammet var rigtigt modtaget - eller forkert sendt.

Slut med morse

Den manuelle morsetelegrafi blev efterhånden erstattet af en maskinel, som vi skal vende tilbage til i et kommende nummer af Museums Posten. For ledningstelegrafiens vedkommende blev den sidste morseforbindelse nedlagt i 1942, og radiotelegrafen synger også på sidste vers; overflødiggjort af fjernskriveforbindelser via satellit.

Morseapparatets princip: P er papirstrimmelen, V er vægtstangen, F er fjederen og A er ankeret.

Det er gratis at abonnere

Det er gratis at abonnere på Museums Posten. Henvendelse til Dansk Post- og Telegrafmuseum, Valkendorfs­gade 9, 1151 København K. Tlf.: 33 32 30 63.